

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 8 . . .		
Három hónapra . . . 2 . . . 50 . . .	Negyed évre . . . 4 . . .		
Egy hónapra . . . 1 . . .	Egy hónapra . . . 1 . . . 70 . . .		
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többnapos megjelenésű hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sorára 4 fillér.

Báró Wesselényi Miklós és a magyar paraszt.

Irta: **Dr. Kardos Samu.**

A 19-ik század nemzeti nagy reformkorszakának hősei között a hálátlan utókor emléke és kegyeletében nagyon sokáig kicsiny helyet foglalt el a nagy Wesselényi és a míg a nemzet felébresztésében és újjáteremtésében küzdő és szenvedő társát Széchenyi István grófot már életében az a dicsőség érte, hogy maga Kossuth Lajos, kinek pedig tudvalevőleg Széchenyi a politika minden döntő kérdésében nyílt ellenfele volt, őt „Legnagyobb Magyar-nak” nevezte. 1860. ápr. hó 8-ik napján bekövetkezett halála után pedig az általa teremtetett Magy. Tud. Akadémia palotájától az utolsó halász kunyhójáig az egész ország mélyeséges gyászt öltött érte, addig a nemzet másik nagy fiának 1850. ápr. hó 21-ikén bekövetkezett halála után teljes 10 esztendeig várakozott, míg végre 1860 okt. 13-án a hála, emlékezés és kegyelet fáklyáját meggyújtotta, az ősei kriptájában már 10 év óta nyugvó és porladozó Wesselényi felett. 1860. okt. 13-án folyt le ugyanis a Magy. Tud. Akadémiának örökké emlékezetes, ünnepélyes köz-

gyűlése, melyen br. Eötvös József, gr. Széchenyi István felett, gr. Teleky Domokos pedig b. Wesselényi Miklós felett tartott emlékbeszédet.

Gr. Teleky Domokos, bár kora ifjúságától fogva, ösmerte, szerette és nagyrabecsülte Wesselényit, annak egyéniségét teljes nagyságában felfogni, működésének jelentőségét megbírálani, óriási hatását az ébredező nemzeti közszellemre megállapítani vagy nem tudta, vagy az akkori idők viszonyai közt nem merte. Ő Wesselényi Miklóst inkább mint egy második Toldi Miklóst dicsőítette. Pedig Wesselényi nemcsak testi erejével, s bátorságával hanem szíve nemességével, hazafiui lelke szeplőtlenségével s különösen páratlan önteláldozó készségével messze kiviláglott összes kortársai közül. Egyike ő ama ritka férfiaknak, a kik karddal, szóval és tollal egyaránt küzdöttek a nemzet jogaiért; egyike ő ama keveseknek, kik feledve a származás nemességét, társadalmi állás előkelőségét, bátor lélekkel, szerető szívvvel szállottak le a néphez, hogy azt tanítsák és oktassák a jóra, megvédjék és oltalmazzák a bajtól és nyomorúságtól.

Egyik előző* cikkemben, rámu-

* „Debreczen” f. é. 138-dik számában megjelent.

tattam arra a nemes elhatározásra, bátor és önértetes fellépésre, melyet az Országgyűlési véghatározat nélkül, tehát törvény ellenére katonának fogdosott jobbággyai védelmére Wesselényi tanusított a törvénytelenül eljáró felettes hatósággal szemben. Hiszen ő volt az, ki a Pécsy István vármegyei alispánhoz intézett levelében e szavakkal tiltakozott jobbággyainak törvény ellenére való összefogdosása ellen:

„Kérjek — ugymond Wesselényi — a törvény és király a maguk oltalmára önnön véremet, lelkes örömmel hagyom az érettök folyani. Kívánjak vagyonomat, ám füstölögjön annak utolsó maradványa is — hiveségem nekik szánt oltarán; de hogy szegény parasztjaim, kiknek vére s véres verejtéke táplál, kik minden közterhet helyettem viselnek, törvény parancsából fizetnek, vérüket adják, hogy ezen szegény ronggált nép, még olyannal is terheltesse, amire szükség nincs, amivel nem tartozik, hogy csendesesen nézzem, ily ok és helyes tartozás nélkül, miként zavarják meg jámbor csendességüket, hogyan hurcolják el fiaikat, a vérség szent kötelekeit elszakgatva, és lássam, azon karjaikat — mint gonosztevőknek

Egy szem buza.

(Tolstojtól.)

Felhőtlen kék ég ragyog a végtelennek tetsző buzaföldek között, ut mentén a katang szinte világít. Elült a madár s nem hangzik a fáradhatatlan tücsök dala sem. A pihenés órája — csak a gabona tábla hullámzik, él mint a tenger, susog, zizeg, beszél. Ki érti a szavát? — Az, ki érte és általa él, a ki szereti a földet, amint szerette és értette eszának nagy prófétája, mikor mondta azt az igaz mesét:

Gyerekek játszottak a partoldalban s csigaházat keresve, csodát találtak, olyan alakja volt, mint a buzaszemnek, de kemény volt, mint az aczél és akkora, mint egy tojás. Egy arramenő megvette őt kopekért s a városban eladta megannyi rubelért, mint ritkaságot. Mire a csárhoz került, kincset ért és nagy hire támadt.

A csár bölcs ember volt, szeretett mindennek végére járni, hamarosan összegyűjté az udvari bölcseseket és tanácsnokokat s kiadta a parancsot, hogy határozzak meg a lelet eredetét és nemét.

A tudósok összeültek, mértek, számoltak, figyeltek, csodálkoztak, de megegyezésre nem tudtak jutni mindaddig, míg a föld-

re ejtették a csodajószágot s egy tyukocska ugyancsak neki látott, hogy kikezdi az oldalát, erre aztán egyszeriben rájöttek a tudósok, hogy nem lehet egyéb, mintegy — buzaszem.

Igen, de hát miféle fajta buzaszem? — kérdezte a csár, kinek diadalmasan jelentették felfedezésüket.

Erre már a tyukocska sem tudott volna megfelelni, a tudósok pedig hiába kutattak felvilágosítás után a poros könyvtárakban, molyette irásokban. Végre is elhatározták, hogy a nép véneihez fordulnak, hátha emlékeznek közzülök valaki olyan hagyományra, mely az óriási buzáról szól.

A csár elküldte szolgálóit, keressék meg a legöregebb muzsikot. Jöttek is vissza nemsokára, egy igen vén paraszttal, a ki két mankón biczegett, foga már alig volt, haja meg egy szál sem.

Mikor megmutatták neki a magot, az öreg inkább remegő ujjával, mint elhomályosodott tekintetével vizsgálta meg a különös teremtményt. A csár pedig kérdést intézett hozzá: „Átyuskám, megtudnád mondani, hol és mikor termett ilyen buza? Nem vetettél-e valaha ilyen magot? Vagy vásárban nem láttál-e ehhez hasonlót?”

Az aggastyán nemcsak félig volt vak, de süket is volt alig hallotta meg az ural-

kodó parancsoláshoz szokott hangját, alig érte meg világos kérdéseit. „Nem én, Uram, motyogta, soha híret sem hallottam, se nem vettem, se nem arattam ilyen buzát. Az ami, az én földcsékémben terem, világeletemben olyan csekély volt, mint az idei. Ha csak édes apámék nem tudnak felele valamit . . .

És elhozták az öregebb embert is. Hajlott volt a válla, de mankója csak egy volt a vén apónak. A feltett kérdésekre ő sem tudott egyebet mondani. „Nem, soha sem vettem, se be nem takarítottam ilyen gabonát. Vásárban meg minnek vettem volna? Akkor még a pénz se nagyon járta . . . mindenki a maga kenyerén volt. Aki nek nem adott a jó Isten, azzal megosztotta az, akinek több jutott, mindnyájan jóllaktunk. Igaz, hogy még mikor magam jártam a határba, nagyobb szemet hozott a föld, mint amióta árendában van — de ilyet sohse láttam. Apám sokat mondja, az ő idejében a gabona, szalmára nagyobb volt, a kereszt meg kétannyit fizetett — talán tudna valamit erről a buzáról is.

Jött az öreg emberapjának apja. Szép szál ember, a haja galambfehér, a szeme ragyogó. Mankó nélkül áll a trón előtt és

vagy martyroknak hátukra kötözve — melyeknek ereje a mi táplálásunkra, a közterhek viselésére, és a haza oltalmára van szánva; ezt nem tehetem. És ha felelet kell, felelek én; ha szenvedni kell, szenvedek én; de törvényteleniséget, helyteleniséget, s keserű szenvedéseket rajtok történni, előttem véghez menni: — nem engedem.“ Messze túlhaladna egy szűk hírlapi cikkek kereteit mindazon nemes intencióju, nemes elhatározáson alapuló, és áldásos gyümölcsöket termő szavait, írásait és cselekedeteit felsorolni, miket ő a magyar paraszt érdekében úgy szűkebb hazájában, mint széles Magyarországon, hol a jobbagység felszabadítása érdekében Szathmármegye 1835. decz. 6.-iki közgyűlésén oly hatalmasan felszólalt vala — hogy ezért mint tudva vagyon a minden szabad szót és gondolatot üldöző és gyűlölő bécsi kormány még hűtlenségi perbe is fogta; el is íteltette 3 évi fogságra — e helyütt legyen elég b. Wesselényi Miklósnak 1845. nov. 8-áról kelt azon indítványát ösmertetnem, melylyel korlát egy fél századdal megelőzve a pálinkaivás terjedése ellen — és azzal járó veszedelmek meggátolása tekintetében a régi Középszolnok vármegye rendeihez benyújtott volt.

Tekintetes Nemes Vármegye Rendei!

Semmi sincs, mi nagy és fájdalmas, aggodalomra méltóbb okot adna, mint a társadalmi lét azon kór jele, miszerint az erkölcstelenedéssel szegényedés, főként köznépünk közt naponta harapódzva terjed. Jaj azon országoknak, melynek polgárai között a vétkes és bűnök sokasodnak, a vagyonosság pedig fogy és apad; hogy

hangja esendül: „Dicsértessék az Ur neve — de régen láttam ezt a régi jó fajtát — szolt s megropogtatta fogai között a magot — az a csakugyan, a javából. Az én időmben, atyuskám, mindenféle ilyen termett. Magam is ezt vettem, ezt arattam, ebből süttöt anyó kenyeret, s Isten nyugasztalja.“ Kérdezi a cár: „Hol tettél szer a magjára? Volt-e nagy ára?“

— Nagy ára? oh, minden oroszok atyja, ki vette volna lelkére, hogy az életem piacra vigye? Jutott az én időmben mindenkinek, se nem vettük, se nem adtuk — a pénz is kevesebb volt. De azért nem hiányzott úgy, mint most, más idők voltak azok.

— Hát merre volt a földje, jó ember — kérdezte a cár, mégis csak erős lehetett, amelyik ilyen buzát termett. Micsoda kerülethez tartozott? Mivel volt hatalmas?

— Az én szántóföldem az Ur szántóföldje volt. Ott volt a határ ameddig szántottam. A föld csak azé volt, aki teremtette, két kezünk munkájáért, mindnyájunknak elegendőt adott, áldott legyen az ő neve!

pedig ez nálunk így van, tagadni — fájdalom — nem lehet. Ha 15—20 és több évekre visszaemlékezünk s összehasonlítjuk köznépünk akkori és mostani erkölcsi és vagyoni állapotját: alig lesz valaki közöttünk, kinek keserű tapasztalásai hangosan ne kiáltanának, hogy főként a köznép majd mindenütt korhelebb, tünnyebb s vétkükkel megbarátkozottabb; s ennek következtében természetesen szegényebb s nyomorultabb. Csak egy tekintet kell fogházainkra, s egész rémitő nagyságában áll előtünk a bűnök és gonoszság gyarapodása. Mindég s mindenütt a társaság jólétét s bátorságát fenyegető jelenség az, s azért busító s ijesztő körülmény, midőn a bűnökért pör s ítélet alá kerülők száma évről-évre bármi kevéssel is növekszik. De hát a hol e szám 20—15, vagy talán még kevesebb év óta nemcsak kettőzve áll, hanem három annyinál is nagyobbra nőtt, — s fájdalom! ezen szomorú eset van nálunk. Es ennek szomorú és veszélyes okát, ha vizsgáljuk, lehetetlen azt nagy részint a részegesség mindinkább terjedésének nem tulajdonítani; lehetetlen tisztán nem látni, hogy a mint a részegségnek testet és lelket ajsító bűne terjed a baromiségbe süllyedő ember ugyanazon mértékbe válik rosszabbá, gonoszabbá; s azon mértékben pusztul s szegényedik. Szörnyű az Tekintetes Rendek, mennyire terjedt és terjed néhány évek óta a részegség, s főleg a pálinka kórság. A pálinka főzés minden gazdasági iparágak közül ezen egyedül veszélyesnek nevezhető, nagyon közönségessé vált: majd minden kisebb s nagyobb birtokos főz és főzet. Temérdek zsidó származott s telepedett közinkbe. Ezek itálért csalják ki a szegény embernek véres verejtékkel szerzett vagyonkáját. A nő — férjétől ellopva — oda hordja

A cár keresztet vetett és megint kérdezte: Azt mond meg, atyuskám, miért termett régen ez a gabona és miért nem terem már most? És miért van az, hogy unokád két mankóval biczeg, a fiad egy boton jár, te meg egyre sem szorulsz? Miért látnak szemeid tisztán a jelenben a múltban? S fogaidat az idő miért el nem vástá? Honnan van az atyuskám?

— Onnan van, hatalmas cár, mert az emberek már nem maguk kezemunkájából, hanem a más dolgából akarnak élni. Zsarolják a földet s felebarátaik verejtékét. Azt keresik, mi az enyém mi az övé? Nem elégsznek be a magékéval és a másét sokalják. Egymás között berelnek azon, ami Istené. Megtörik a természet törvényeit és védekeznek a Mindenható rendeletei ellen. Nem a mai világba való ez a gabona. Atyuskám, akkor termett még ez, mikor tiszteltük az Urat, szerettük egymást s a föld volt édes anyánk:

Ford: I. saák Ilona.

gabonáját, majorságát s még ruháját is; apák s anyák éhező gyermekeik szájaik elől hurcolják oda élelemszerkeiket. Annyira elterjedt ez átkot hozó pálinkaivás s részegség, hogy még asszonyok, leányok s gyermekek közt is, sem bűnnek, sem szegénynek nem tartattk. Ezen egészséget felduló, tettet mecsevészettő bűnforrás elfojtására újabb időkben sok tettetett és sok nemes igyekezetet siker is koronázott,

Mérsékleti társulatok alakultak Angol s más nemzetek között, sok ezek s milliók mentettek meg ez által, testi, lelki s értéki veszélytől. — Ausztriában, sőt a pálinkafőzés és ivás egyik legismeretesebb fészében Galicziában nagyra terjedett, s mind inkább terjed ez az üdvös intézet. — Magyarországon s Erdélyben a Székelyek közt is számos mérsékleti társulatok alakultak. Megyénk szomszédságában is, az ugynevezett Avasban, több helységek lakosai, tiszteletreméltó papjuk kezébe tették le a pálinka nem ivás esküjét. — Kormányok is kezdenek pálinka kórság s ragály ellen, erélyesen lépni fel. — A múlt és jelen évben, Oroszországban a pálinkafőzés és árusítás, követésre méltó szűk korlátok közé szorított. — Mind a nálunk létező veszélynek nagy volta, mind a másutt használni kezdett óveszközök — azt hiszem — parancsolva hívják fel komoly figyelmünket. Igaz, hogy a tárgyban gyökeresen orvosolható rendszabályok, csak törvényhozás és kormány útján létesülhetnek; azonban vannak eszközök, melyeknek létrehozatala nem haladja tul a megyei hatóság körét. Ily óveszközök azok, melyek iránt ezennel a Tekintetes Nemes Vármegye Rendei előtt jelen indítványommal fellépni bátorkodom. — A részegségnek nagyobb előmozdítója nincs, mint a hitelbe ivás. — Ha a szegény ember csak annyit ihatik, mennyit készpénzzel mindjárt kifizet, hasonlíthatatlanul kevesebbre megy, mint a mennyit ő már gajdoló fővel rovásra megiszik s másokkal megitat. — Igazán mondatik, hogy csak az első kupa bor drága: — midőn a fő már zavart, a fizetés és fizethetésre többet nem gondolva isznak s vendégeknek — s a soknál mit elfogyasztanak, még több rovatik reájuk; — s kevés órák alatt elprédálnak annyit, mennyit majd később hónapok alatt s végpusztulásokkal is — alig rovatnak le. — Ezen tekintetekért — az italok hitelbe adások iránt, mind régebben, mind újabb időkben már sok helyt, részint korlátozó, részint egészen tiltó rendszabályok keletkeztek. Az egész roppant Orosz birodalomban megtiltatott az, s egy a múlt évben kelt parancs szerént senki sem tartozik italt, mi neki hitelbe adatik megfizetni.

Honunkban is Nemes Udvarhely-Szék már egy pár év előtt ugyan-

ezt tette. A hitelbeitaladás megszűnése ott már is igen üdvös következtetésekkel jutalmazza, azon tisztelt törvényhatóság ezen bölcs és önzéstelen határozatát. — Felsőbb rendelet is létezik, még pedig már régóta, mely az ily hitelezést korlátozza, büntetés terhe alatt rendelvén, hogy senkinek is, három rossz forintnál többre italt hitelezni szabad ne legyen. Fájdalom a kormány ezen igen üdvös rendelettel teljesítetlen hever. Mindenesetre kötelességünk Tekintetes nemes Vármegyei Rendelkezési bizottság s végrehajtani ezen említett igen hasznos Kormányi rendeletet. De azt hiszem, Tekintetes Rendek, hogy nem csak szabad, sőt kötelességünk ennél többet tenni. Szegény emberre nézve három forint is sok, s ha egy egy évben a három forintnyi hitelezés többször és sok ízben ismételtetik, a tilalom czélja veszve van, s a szegénység a romlásból megóva nincs. Általánosan mondassék tehát ki, italt hitelbeni árulása, s adása ezennel tilos. — Menjen továbbá végzésbe, hogyha ezen ezen tilalom ellenére is, kortsmárosok hitelbe italt adnak, senhi is, az ily rárótt adósságot megfizetni ne tartozzék. s végre határozassék, hogyha valaki ilyenmő adósságot kész lenne is megfizetni, attól hozzátartozói u. m, az illetett szülék, házasársak, vagy gyermekek, sőt rokonok által is, — cselédekre nézve pedig, gazdáik által eltiltathassanak. Ha pedig a hitelezettek már megfizették volna: azt az említettek visza kívánhassák tőlök: ök pedig t. i. a kortsmárosok, és érdeklettek panaszára, a parancs áthágásáért pénzüket elvesztésén felül még büntetést is szenvedjenek.

Második tiszteletteljes indítványom a pálinka főzést tágyazza. Legüdvösebb s mivel századunk szelleméhez legilöbbször lenne, hogy ország s világszerte a pálinka főzők, ezen nemcsak eltűnt, s szabadnak tartott, hanem divatosá vált méregkeverő intézetek bezárassanak; s csak az iparművek készítésére, világitásra s több efelé szükséges szesz előállítására végett létezzenek, szoros felügyelet alá állított gyárak. Azonban, ha szinte ily gyökeresen segítő, s egyszerű intézvénynek, maga rendén, azaz törvényhozás általi létrejöttét még csak óhajtanunk s reményelnünk szabad, s mint a valódi felvilágosodás és aljas érdekektől megtisztultság szép diadalát: ennek az égtől leendő megadatásáig sem szabad a közölgő veszélyt összetett kezekkel bevárni. Elég tudjuk s érezzük Tekintetes Rendek a jelen év gabona termésbeni szűk voltát. Nemcsak nagy drágaság, sőt szükség áll küszöbünkön. Most minden véka gabona, mi pálinka főzésre fordítatik, élvezendő; adja Isten, hogy mondanom ne kell-

jen — éhelhalunk — köznépünk szájától vonatik meg. Ezen szomorú körülmény birta nemes Pest városát már is arra, hogy kebelében, az élelem szerekből szeszgyártást, de sőt keményítő készítményt is eltiltsa. Kétségtelen, hogy mind a két magyar honban több, s lehet minden törvényhatóságok fogják ezen igen helyes példát követni.

És a régi, a modern kor emberei által sokat kigunyolt vármegyei Rendelkezési bizottság indítványára kimondották határozatilag, hogy italt hitelbe adni legkisebb összegig is óvakodjék mindenki, mert hitelbe adott italt ára felszedhetésére, Tiszti engedelem nem fog adni; ezen határozathoz képest a 4 fő és 8 alszolgabiráknak meghagyatván, miszerint egy hitelezőnek is legkisebb ezentuli korcsmaadóssága felszedhetésére — political uton, tisztii engedelemmel ne legyenek, hogy ez által a miveletlen köznép részegeskedése lehetőleg korlátozassék s a mindinkább terjedő korhelységnek, dologtalanságnak, néperkölcstelenülésnek és elszegényülésnek gát vettessék. A második ágára nézve pedig, minthogy a pálinka e megyében főzhető betiltásának csak úgy leendhet kívánt sikere, ha az nemcsak a megyében, hanem a szomszéd megyékben, sőt a haza minden törvényhatóságában is a közölgő aratásig országos betiltatik, minél fogva alázatos tisztelettel kéressék meg a Felső Királyi Főkörmányszék, hogy gabonából és egyéb élelmiszerekből pálinkát főzni, az országosan érezhető gabona szükség tekintetéből, az egész hazába betiltani méltóztassék. A megyei tisztségnek pedig meghagyatott, hogy mihelyt a tisztelt főkörmányszéktől, a pálinka főzést betiltó felsőbb rendelet megérkezendik, azt azonnal a megyében kihirdetni és hatósan teljesedésbe vettetni el ne mulassza.

Ime mégis csak ért valamit — az a régi vármegye ? !

Egységes közoktatásügyi törvényt!

A közoktatásügyi miniszter ujabban két, a néptanítókat és népoktatásügyet közvetlenül érdeklő rendeletet adott ki.

Olvastam. Intencióját helyeslem, mert nagyon fontos dologról, a magyar nyelv tanításáról szól.

Feltűnő benne az, hogy lépten-nyomon hivatkozik a folyó év májusában kiadott hasonló czélzatu rendeletre.

Hol veszem a jogot a szólásra? Ott, mert oda tartozónak állítom magam, a hol a miniszter ur „kedves munkatársai“ vannak.

No hát ez adja meg az alapot arra, miszerint kérdezzem: meggyőződött már a miniszter ur, vagy Halász osztálytanácsos ur, hogy a Májusban kiadott rendeletének nincs eredménye?

Ha nem, miért az újabb rendelet? Ha igen, reméli, hogy ennek több fogantatja lesz?

Semmiképen sem. Akármennyi, akármilyen rendeletet adn ki, ha a végrehajtásról nem gondoskodtak: nincs azoknak semmi pozitív haszna. Üres szalmacséplés s a legfőbb tanfelügyelőnél statisztikai arat, melyet lefele, nem közöl, ha közöl érvényt szeretni ennek nem tud vagy nem akar; felfele egy alázatos jelentés és rendben van minden.

Sajnos, ilyenek az állapotok.

Annyi a rendelet, hogy azt hiszem nem tévedek, ha állítom nincs az a miniszteri hivatalnok, aki megtudná mondani a számát. Hát a tartalmát ki tudná?

Utvesztő, czifra komédia az egész.

Foldozás, melylyel már vissza is élnek. mert a törvény § at tágitják, készítik a hogy kedvök szottyan. Már pedig axioma, hogy törvényt csak törvényt lehet megválatni.

Nálunk — úgy lázik — minden megye, minden lehet.

Kétségtelenül abnormis a helyzet, feltétlenül segíteni kell s nem szabad tovább tűrni, hogy a közoktatásügyi miniszterium csak rendelet-gyár legyen. Igen, tessék minden az iskolát, tanítót, a népnevelést illető általános érvényű rendeletet összeszedni, az 1858. XXXVIII. t. cz. t átdolgozni és az egész anyagot kodifikálni. Ez a munka szép és hálás munka lesz, méltó oly emberhez, ki nevét nemcsak a rendeletek alá, de Magyarország kultur-történelmébe kívánja beírni. És ha ez meglesz: legyen oly intenzív és oly erős a felügyelet, hogy a törvényt kijátszani ne lehessen, domborodjék ki a felekezettel, nemzetiséggel szemben az állam óriási előnye és fölénye, akkor lehet, jöhet még új korszak, de így ott vagyunk, a hol voltunk, legfejlebb a külmás változik, de a lényeg, a szellem nem és ez a főbb.

Különbben innét nem értjük azt a nagy dicsériadót, melyet a napisajtó eszközöl, sajnos szomorú körülmények, évtizedes szenvedések győztek meg minket arról, hogy minden közokt. miniszter Trefort, Csáky, Eötvös, Wlassics, míg miniszter. Az igazságos kritika akkor jön, mikor már az illető nyugalmazott miniszter: ekkor pedig már nem árt és nem használ.

Ha más nem teszi, tegye az őszinte, nyílt, férfias tanügyi sajtó s mondja nyíltan: Miniszter ur, mester ur rossz a népnevelés 34 éves csizmája, ne foldozza, hanem dobja sutba és csináljon új csizmát, jó csizmát. Akkor hála érte nevét, de így addig zeng a himnus, míg a hatalom tart.

A „kedves munkatársak“ pedig azt szeretnek, ha oly érdemekkel vésné a miniszter be nevét a Cló kőkemény táblájára, hogy midőn mi, sőt a miniszter ur sem leend már — utódaink is áldva említsék nevét, mely alatt a hazának többet használt, mint a millió áru Manlicher és az azt hurezolók összesége.

Debó Sándor.

Levél a szerkesztőhöz.

(Móricz Palinak.)

Ezt a szép cikket a szegedi Független Közvéleményből, Rostkovitz Arthurkiváló Kossuth-párti hírlapszerkesztő barátom újságából vettem át:

Az író-ember nehezen ír levelet. Ugy vagyok magam is. Pedig most szerettem volna a költészet virágos kertjéből szedni össze a szavakat, hogy azon szép sikeréért üdvözöljelek, a mit a debreczeni papválasztáson elértél, midőn a nagy templom

papjává elvtársaidal Jánosi Zoltánt választották.

Abba a történelmi nevezetességű templomba olyan erős fajta ember való, mint Jánosi Zoltán. Az epigoonok ne mocskolják be azt a szent helyet, a hol Kossuth Lajos dörögte a nemzetgyűlés színe előtt az igazságot. Az önzés, a haszonlesés a piacra való, ahol etvet, hitet és meggyőződést árulnak a kufárok. Azok pedig szép számmal akadnak a kálvinista Rómában is, amint sajnósan tapasztaltam magam is, midőn a „Debreczen” ósdi, füstös szerkesztőségében robotoltam.

Jánosi Zoltán győzelmét nagy jelentőségűnek tartom én. Az igazság, a tiszta elvek és a függetlenség diadala az a kálvinista felekezetben, ahová a mételeyt, a romlást boczipelték a Tiszák, a Dégenfeldék és egyéb csuszó-mászók.

Csak hesszegessétek mindenünnen őket. Kivánok hozzá erőt és kitartást. Nagytiszteletű Jánosi Zoltán urnak pedig add át üdvözlétem. Ne felejtse soha, hogy abban a templomban nemcsak kálvinista papok hirdették az Ur igéit, hanem minden magyar Apostola, Kossuth Lajos is . . .

NAPI HIREK.

Erzsébet.

Hullatok már szép, őszi virágok. Ne hullajtsátok el még szirmaitokat szép Magyarországban. Hadd kössenek belőletek koszorút Magyarország virágai: szép asszonyai, leányai és vigyek el ezt a koszorút Bécsbe, egy szent asszonynak a koporsójára. Annak a nagyasszonynak, aki vedangyala volt a magyarnak. Akinek, míg élt hét tör járta át szívet, mely áldott szívet azután egy örült aczélkése vágta át. Ezelőtt négy esztendővel. Amikor gyászba borult ez az ország. Amikor a legigazabb könnyet a magyarok ontották. — Mert meghalt Erzsébet királyné. — Kialudt a mi koronánk gyémántjainak egyik legfénylőbb csillaga.

Gyilkos merénylet ölte meg őt. A gyűlölet, mely a trónokon ülőket halálra ítélte. A gyűlölet a szeretetet. Azt a szeretetet, mely a magyar nemzetet akkor ölelte át, mikor az elnyomatás rabbillincseit viselte. Azt a szeretetet, mely a magyarság sötét börtönében meggyújtotta a szabadság szövevényének sugárkévéjét, mely hirdette: Ne csüggedj magyar! Lesz még föltámadás! És lett.

S a génusz, aki ezt a feltámadást hirdette, átszurt szívével ott fekszik most a bécsi kapuczinusok sirboltójában. — Egy fia mellett, aki átlőtt koponyával alussza örök álmát. Két világot megrázó katasztrófa két érzekoporsóban.

Négy év elmúlt. A tavasz rügyfakadásával, az ősznek lombhullajásával s azóta nincs a magyaroknak királynéja, mert meghalt Erzsébet. És ha lesz királyné, magyar királyné lesz-e az, mint ő volt. Ki tudja? Ki tudna belenézni a jövőnek titkos arabeszkével beirt sejtelmes pirkadásába? Ki tudja? Hiszen a király mondta: Sirhatnak a magyarok, mert elvesztették az ő igazi királynéjukat.

Es a fájdalomnak sirásával zokog a magyarság milliója, mikor visszatér a mi nagyasszonyunknak szomorúságos térténetéhez. De a könnyesepekből, ami kiomlik,

fény árad, az ő lelkének fénye. Mely nem halt meg, mely ragyog, mely maga a kiengesztelődés, mely beragyogja onnét a magasból, a mi gyászos nemzeti ünnepeinket. Aradot is bizonyára, még szeptember tizenkilencedikét is. A reánk boruló égbolt őszi derűjéből akkor is az ő szent lelkét látjuk hűséges magyarjaira borulni.

Áldott legyen a mi nagyasszonyunk emlékezete.

A kollegiumi ifjuság Kossuth-ünnepé.

Magyar nemzeti nagy ünnepünkől és kollégiumunk ifjusága is kiveszi a részét. Ez az ünnep méltó lesz a Kossuth nagy nevéhez és nemes tanuló ifjuságunkhoz, akiknek az élen most oly hazafias, kiváló fiatal férfiu áll, mint a puritán kálvinista magyar Görömbey Péter szénior. A nemes tanuló ifjuság tegnap délután 5 órakor tiszteletes Görömbey Péter szénior elnöklelte alatt ülést tartott és többek hozzászólása után kimondták, hogy a kollegiumi ifjuság f. hó 19-én d. u. Kossuth ünnepélyt rendez s ez ünnepély programjának megállapítását és rendezését egy feltétlen hatáskörrel bíró bizottságra bizza. — És ezen 7 tagu bizottság tagjaiul megválasztották: 1. Görömbey Péter szénior egyhangulag, 2. Harsányi Pál esküdt egyhangulag, 3. Frater Ernő egyhangulag, 4. Nagy Sándor egyhangulag, 5. Szarka Lajos egyhangulag, 6. Milotay István nagy szövevényességgel és 7. Kolozsvári Mihály szövevényességgel.

A mátai csendőrlaktanya átvétele.

A mátai csendőrlaktanya átvétele ma délelőtt történt meg. A laktanya átvételénél jelen voltak Körner Adolf tanácsnok, Aczél Géza főmérnök és gróf Csáky csendőrszázados.

A függetlenségi kör Kossuth kupája.

A függetlenségi kör B. Nagy János elnök, derék polgártársunk indítványára elhatározta, hogy Kossuth Lajos születésének századik évfordulójára a kör részére Kossuth kupát készített. A művészi kivitelű kupát K. Tóth Sámuel esztalgályos készíti. A kupa már elkészült és ma reggel érkezett meg az ércöntödéből a Kossuth képének domborműve, melyet most erősít a kupára K. Tóth Sámuel.

Honvédek kincstári lótarok figyelmébe.

Ertesítetnek a honvéd kincstári lóvállalkozók, hogy lovaik átvétele végett folyó hó 11-én délután 2 órakor a m. kir. 2 ik honvéd huszár ezred laktanyájában jelenjenek meg.

Sikerült Kossuth-mellük.

Pár nap múlva az egész magyar nemzet ünnepeket ül. Kossuth 100 dik születés napjának évfordulóját ünnepeljük és ezen a napon minden magyarnak érezni kell ennek az ünnepnek jelentőségét. Kell, hogy mindenki feldiszipte házat és hogy minél magasabb legyen az ünnepély, Kossuth jel-

vényekkel kell megjelenni. A Kossuth jelvények között legsikerültebbek azok az ezüst Kossuth mellük, melyeket Löfkovits Arthur ékszerész készítettet és a melynek darabja 1 koronáért megszerezhető.

A gazdaközönség figyelmébe.

A lábas jószágartó gazda közönség figyelmézetik, hogy sertés, juh, valamint szarvasmarhákát a folyó év és hó 12—16. napjaira kitűzött vásárra Nagyváradra az ott uralgó szájs és köröm fájás miatt ne hajtsanak.

A déli bábok hazája

cz. látványosság szept. 20. 21. és 22-i előadásai iránt óriási érdeklődés nyilvánl a közönség körében. Az A) bérlok a 20-i, a B) bérlok a 21-i és a C) bérlok a 22-i esti előadásra szept. 15-ig elővételi joggal bírnak. Lesz még ezenkívül 21-én délutáni előadás is, mind a négy előadás rendes helyekkel. A darab a Budapesti Uránia színházban egymásután 25 előadást ért már meg. Érdemes vendégei is lesznek az első előadásnak: Molnár Viktor miniszteri osztály tanácsos, az Uránia színház elnöke és Szana Tamás igazgató, a kit Debreczenhez úgy is kedves emlékek kötnek. Teljes fényrel mutatják be Lovász Jánosnak és Haranghy Györgynek eme kiváló értékű darabját s gondoskodnak egy kis meglepetésről is. Ugyanis notabilitásait s megyénk képviselőit is lathatjuk majd életnagyságu színes képekben a falra vetítve. A darabban előforduló magyar dalokat a Magyar testvérek muzsikája kíséri. Jegyeket mind a négy előadásra László Albert és társa könyvkereskedőnél lehet szept. 10-től kezdve váltani.

Értekezlet a piaci rendtartás ügyében.

Debreczen piaci és vásári szabályrendelete ki volt tűzve a juniusi közgyűlés tárgysorozatára. Némi pótlás végett azonban levették a tárgysorozatról és visszaadták a városi tanácsnak. A vásári rendtartásra vonatkozólag különösen az ipartestületnek voltak aggodalmi. Tegnap ez ügyben Körner Adolf tanácsnok elnöklésével ülés volt a városházán, amelyen az ipartestületet Tóth Kálmán elnök képviselte. Az értekezlet folyamán Tóth Kálmán elnök megtette észrevételeit a szabályrendeletre amelyet a gyűlés tudomásul vett és elfogadott. Az új rendtartás most már a tanács elé kerül.

A fodrászok és a Kossuth ünnep.

A debreczeni borbély és fodrászok szakosztály e hó 9-én tartott ülésén hazafias lelkesedéssel elhatározta, hogy Kossuth Lajos nagy hazánkfia születésének 100 éves fordulóján, Szept. 17-én üzleteiket egész nap zárva tartják. — Kéri a közönséget, hogy ezt szives tudomásul vegyék.

Hajnali tűzilárma.

A Csapó-utcai tűzoltó őrtanyát tegnap hajnalban tűzjelzés verte fel. Ugyancsak a Csapó-utcai Bihari-féle házból jeleztek tüzet. A tűzoltóság Publig Ernő h. főparancsnok vezetésével azonnal a helyszínen termett, de dolga nem akadt. A tűzjelzés vak lármánka bizonyult. A Bihari-féle házban ugyanis pékműhely van, itt raktak óriási nagy tüzet, ez vezette félre a tüzetjelzőt. A tűzoltóság csakhamar visszatért a laktanyába.

Megnyilt **ASZTALOS JÓZSEF** divat és rőfös árak raktára Debreczen, Kossuth utca.

Legnagyobb választék! Legújabb kivitel! Elismert ízlés! Csak elsőrendű gyártmány!

15 forint vásárlás után — még ha részletekben történik is — hazai hírneves írónktól egy szép kötetű könyv díjmentesen. (3—3.)

Új üzlet!

A Debreczeni Dalegylet

m. t. működő tagjait — különös tekintettel a f. hó 17-én tartandó „Kossuth ünnepélyre” — tisztelettel felkérem, hogy a pénteki délután (12-én) a szokott helyen, teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Debreczen, 1902. szeptember hó 10. Csúrka István d. e. titkár.

Kossuth ünnep

Balmazújváros község képviselőtestülete a folyó hó 5-én tartott közgyűlésén, nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy Kossuth Lajos születésének százéves fordulóját a folyó hó 21-én méltó módon megünnepli és ugyanakkor a Semsey-féle kastély kertjében néppöszölyt rendez, amelynek megtartásával, valamint az ünnepély műsorának megállapításával közgyűlés az előjáróságot bizta meg.

A színházi bérlet.

Tegnap közzétettük már Makó Lajosnak az új színházi évről szóló jelentését, melyet a napokban fognak a városban szét-hordani s kifüggeszteni. A szeptember 30-án kezdődő új évadra az igazgató a következő bérletet hirdeti: 1.) Családi páholy 180 előadásra 1440 korona, 120 előadásra 960 korona, 60 előadásra 480 korona. 2.) Földszinti és első emeleti páholy: 180 előadásra 1080 kor., 120 előadásra 720 kor., 60 előadásra 360 kor. 3.) Másodemeleti páholy: minden előadásra 900 kor., 180 előadásra 720 kor., 120 előadásra 480 korona, 60 előadásra 240 kor. 4.) Tamlásszék az 1-7 sorban minden előadásra 360 korona, 180 előadásra 288 korona, 120 előadásra 192 korona. 60 előadásra 96 kor. 5.) Tamlásszék 7-12 sorban minden előadásra 300 kor. 180 előadásra 240 korona, 120 előadásra 160 korona, 60 előadásra 80 korona. 6.) Tamlásszék a 11-27 sorban minden előadásra 250 korona, 180 előadásra 193 korona, 110 előadásra 127 korona, 60 előadásra 64 korona. 7.) Emeleti zartszék 1. sor: minden előadásra 170 korona, 180 előadásra 140 korona, 120 előadásra 90 korona, 60 előadásra 46 korona. 8.) Általános bemenet: minden előadásra 140 korona.

A régi bérlet jogát szeptember 14-től szeptember 25-ig tartják fenn. A bérletpénzt két részletben kell fizetni, az első a jegyátvételekor, a másodikat 1903. újév napján. A színházi év 1902. szeptember 30-tól 1903. május 11-ig vagyis összesen 224 napig fog tartani.

Debreczeni ingatlanok forgalma.

Major Gábor és neje Kurbus Mária veszik a debreczeni 8247 sztkvben 4847/25 hrsza foglalt 300 □ öl tőczős kerti szőlőt Vavrincak János és neje Tóth Lidiától 2600 kor. — Szücs Pál és neje Kalmár Julianna, Szodinyi Nagy Sándor és neje Tóth Erzsébet és Rásó György és neje Madarász Eszter veszik a debreczeni pusztá Elepi 175 sztkvben foglalt 185 hold tanya földet Csáky Gergelytől 90,000 kor. — Sverla Gyula és neje Jobbágy Mária veszik a debreczeni 2231 sztkvben foglalt Csokonai-utca 8. sz. házat Janiloi Zsigmoné és neje Kakos Margittól 4600 kor. — Falyo János veszi a debreczeni 6821 sztkvben 5402 hrsza foglalt 1035 □ öl Boldogfalvi-kerti szőlőtől 300 □ öllet Hatvani István és neje Gál Erzsébettől 1080 k. — Leskó István és neje Kovács Eszter veszik a debreczeni 7985 sztkvben 3889/13 hrsza. foglalt 160 1/2 □ öl majorsági föld ház helyet Kacz Lajos és társaitól 700 kor. — Bányi János és

neje Kis Eszter veszik a debreczeni 7985 sztkvben 3888/46 hrsza. foglalt 160 1/2 □ öl majorsági föld ház helyet Kacz Lajos és társaitól 963 kor. — Neuhauser Lajos és neje Graff Terézta veszik a debreczeni 3449 sztkvben 3818 hrsza. foglalt 535 □ öl Csapókerti szőlőt özv. Mahlmeiszter Ádámné Bartha Juliánától 1360 kor. — Tóth István és neje Német Mária veszik a debreczeni 443 sztkvben foglalt Bercsényi-utca 22. sz. házat Nagy József és neje Király Juliánától 2950 kor. — Kiss Miklós veszi a debreczeni 2349 sztkvben foglalt nyugati-utca 22. sz. házat Kiss Miklóné Gyarmati 530 kor. értékben. — Volincsak János és neje Tóth Lidia veszik a debreczeni 8022. sztkvben 3847/27 hrsza foglalt 400 □ öl tőczős kerti szőlőt Kecskés Mihály és neje Tóth Zsuzsánától 1640 kor. — Vaton Sándor ügyvéd veszi a debreczeni 1898 sztkvben 7360 hrsza foglalt 4 hold 350 □ öl ondódi földet Laszlo Józseftől 3000 kor. — ifj. Horváth János veszi a debreczeni 7704 sztkvben foglalt Miklós-utcai 28. sz. házat Vásárhelyi István és neje Törő Zsófiától 21000 kor. — Nagy János és neje Konec Erzsébet veszik a debreczeni 4555 sztkvben 4336 hrsza. foglalt 190 □ öl libakerti földet Miskolczi Imréné Konec Mária és Varga Istvánné Konec Juliánától 1066 kor. 66 fillért.

Corda Frátres.

(A meghátrált magyar ifjúság.)

A „Nagyvárad”ból vettük át e jeles és igaz cikket:

A magyar diákság egy külföldi áramlattól felpezsdülve, élére állt egy mozgalomnak, a „Corda Frátres” nemzetközi diákszövetségnek.

Vezető szerepét nagy lelkesedéssel kezdte meg. — Lelkesedését nagyban fokozta az a mámorító győzelem, a melyet a román nemzetiségi izgatók ellen a turini nagy gyűlésen a magyar diákok arattak. Európa művelt fiatalága vetélkedett az olasz előkelőségekkel a magyar kiküldöttek ünnepelésében, s a magyar diákok győzelme tökéletes volt, midőn a Corda Frátres elnöke magyar ember: dr. Ludvigh Rezső lett.

Elnöklété alatt nagy buzgalommal és egy külföldön, mint hazánkban szép sikerrel megindult a Corda Frátres szervezése, s most a legnagyobb energiával készültek a III. nemzetközi diákkongresszus megtartására, mely Budapesten, a művelt világ minden részéről összejöjt ifjak részvételével. folyó év szeptember hó végén lett volna megtartandó.

Öszintén megvallva, s ösmerve a mi ifjaink gyenge diáklétét, az ifjúság közül is igen sokan félve tekintettünk a kongresszus elébe. Lesz-e elég ereje a magyar diákságnak a kongresszust összehozni, megtartani? s ha lesz, lesz-e valami pozitív eredménye a jövődöt alkotó elem tanácskozásainak.

Bizalmunkat emelte a külföld meleg érdeklődése, növelte kormányunk meleg pártolása nagyjaink, városaink anyagi és szellemi támogatása, s most midőn már szinte bizalommal vártuk a fejleményeket, egyszerre az elnökség kiad egykomünikét, mely úgy szólván minden megtorlás nélkül tudatja, hogy a kongresszus elmarad, s az elnökség hivatkozva elért eredményeire lemond tisztségéről.

— Mi teszi mindezt?

Indoka mindössze anlyi, hogy a kongresszusra jelentkezettek egy bizonyos töredékének a kongresszus a magyar államnak

épen úgy, mint egyes szomszéd államoknak belügyét érintő politikai és nemzetiségi viták és demonstrációk színhelyévé tenni eltökélt szándéka.

Nem tudom milyen eszközöket helyezett e fenyegető töredék kilátásba, a mely a Corda Frátres elnökségét megriasztotta, de tudom és hiszem azt, hogy a magyar kormány, mely az egyesületnek szellemi támogatásán kívül 25 ezer korona anyagi támogatást is nyújtott; lelkes nagyjaink, kik — mint az elnökség büszkén hirdette — legnagyobb figyelemmel kísérték működésüket; városaink, melyek hazafias kötelességüknek tartották minden módon pártolni ifjaink egyesületét, a külföld művelt társadalma, mely már egyszer szétért a disszidensek fegyverét, oly hatalmas támogatója lett volna a C. F. józan és igazságosan gondolkodó többségének, hogy az a töredék nem diadalt, de megsejyenyülést aratott volna.

A ki a harcztérről a csata előtt megfut, csúfosabb vereséget szenvedett mint ha legyőzött volna. Nem feltünk mi soha a csatától, s szégyenpir borítja arcunkat, hogy most éppen a mi bátor ifjúságunk fut meg, nem kezd csatát s visszavonulásával győzelmi babért nyújt az ifjúsági izgatóknak.

Nem a magyar ifjúság, az egész magyar nemzet csúfos vesztesége e visszavonulás, s a külföld, mely előtt oly nagyon igyekeztünk mindig feltüntetni s mi suverénitásunkat, nem hogy a rólunk terjesztett ferde felfogásait fogja megváltoztatni, de bizonyosodik gyenge voltunkról.

Kiben nem bizott az elnökség?

Az ifjúságban talán?

Epen a C. F. elnöke a közel multban szem és fültanuja volt a kassai orsz. diákgyűlésen, hogy a magyar diákok a legelkeseredettebbek küzdelmeit képes volt egy pusztá szó kibékíteni, lecsendesíteni, mely a magyarság meyvédésére szólította őket, tanuja volt annak a pártatlan lelkesedésnek, mely épen a Corda Frátres elnökének szavaira a viszátkodó ifjak szívét, lelkét egyesítette.

Avagy nem bizott a magyar nemzetben s annak erős kezű kormányában?

Ezt az elnökségről föl sem lehet tenni.

A ifjúság vezetőinek álláspontja indokolatlanul áll előttünk, de bármivel indokolják is azt, mindene-etre hibáztak azzal, hogy a fenyegető veszély előtt elkeseredve lerakták a fegyvert s visszavonulásukkal quasi dokumentálták az egész világ előtt a magyar nemzet gyengeségét mely nem képes gyalázóinak, s megtámadóinak undok seregét letiporni.

Még abban az esetben is lesz — a mi képtelenség s a mitől lsten óvjon — az elnökségnek iguza volna, hogy Magyarországon a nemzetiségi izgatókat megfektetni már nem lehet, még akkor is hibázott a vezetőség, mert a magyar diákság gyenge ifjúsági szervezetét ismerve olyan tűzpróbába vitte erejét, melyet az ki nem állott s melynek veresége az egész Magyarországra árnyékot vet.

Iantsovits Jenő.

Böszörményi levél.

Kutya csendes világ van nálunk és e szélcsendben csak várjuk, lessük mikor és ki lesz már rendőrkapitányunk.

Innen 3 pályázó van, Somossy Antal ügyvédjelölt, Kelemen Gábor volt számvevő és Frank Imre ügyvéd. Képzetség szerint legkiválóbb Frank, a ki pártunk egyik büsz-

kesége, de kiváló igazságérzetű ember, leg-több közg. tapasztalata van Kelemen Gábornak — halljuk az alispán is őt ajánlotta mert így gondolkozik, ha én alispán lehetek, miért ne lehetne Kelemen rendőrkapitány Bőszörményben — mi meg azt mondjuk még Dermár is — legfiatalabb Somossy Antal, ő neki más érdeme nincs. Huzzák, halasztják a kinevezést és Paksy Károly ur három nyeret ül. Azt nem tudom felfogni, hogy eskü alatt szolgáló közigazgatási tisztviselő mint Paksy, a ki most a városi takarékpénztár ügyésze, hogy lehet a Segélyző Népbanknak igazgatója? És ha a saját teremtette pártbank és a városi tak, ptr. így a város egyformán és veszélyesen van érdekelve, melyeknek menti meg inkább a bőrét.

Azt hiszem a magáét! No ha ez nem inkompatibilis, akkor semmi se az a világon.

A nánási atyafiak megrugtak minket egy kortesfogó, miatt, a miénk közül is viszarugott egy. Elég! Legyen béke fiuk és kezdődjön a verseny a tanulásban: a ki szin kitűnővel érik az legyen a győztes.

Hat tantermünk üres, a miniszter nem adott pénzt tanítói állásaink betöltésére. Minek is? Hiszen mi tőlünk csak évi 300 ezer koronát szed az állam s reorganizációtul járásbírószágot 5 csendőrt és 5 finanszot ad.

Oh boldog nemzetiségek, kiket ellátnak a mi, a magyarság pénzen, kitűnő állami iskolákkal.

A polgári iskolánk virágozik, de leányainkat nem veszik fel az állami képzőkbe még kitűnő bizonyítvánnyal sem. Debreczenben sem férnek. Van egy eszmém: forduljunk a miniszterhez állítson fel Hajduböszörményben egy állami tanítónőképzőt! Lásuk mit szól hozzá.

Elég terhet hordozánk már, kimerültünk, segínyt mi is várhatunk, az ügy kívánja a felkarolást, mert túltömöttség van mindenütt.

Bonszük ki a zászlót, ki tudja, hát ha nyerünk.

Tör.

Kamarai közlemények.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága, és 1903. évben, esetleg 1905. év végéig szükségellendő kocsizárvilágítási, valamint olaj és kőolaj világításhoz való lámpa és lámpás alkatrészek szállítására pályázatot hirdetvén, az ajánlatok f. é. szeptember hó 27-éig ezen igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztályához nyújtandók be.

A m. kir. kassai III. honvédkerületi parancsnokság, a kerületbeli honvédsapátok 1903. évi kenyér és zab szállításának biztosítása céljából ezennel pályázatot hirdet, melyre nézve a bővebb feltételek a kamara hivatalában a hivatalos órák alatt az érdekeltek által bármikor megtekinthetők.

A m. kir. állami vasgyárak központi igazgatósága, a vasgyárak részére az 1903. évben szükségelt festék anyag és tűzálló anyagok szállítására hirdet pályázatot, melynek részletes feltételeit az érdekeltek az alulírt kamaránál megtekinthetik.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága, az alulírt kamarával közölt értesítése szerint ezennel közhírré teszi, hogy az ősi nagy hadgyakorlatok alkalmából a pol-

gári teher áruk (élő állatokat és gyorsan romló árukat kivéve) felvételét f. évi szeptember hó 15. 16. és 17-én Kutti, Mária-Sasvár, Nyitra-Jablonicz és Szenicz állomásokon beszünteti.

Tekintettel továbbá arra, hogy egyes vonalak a katona szállítmányok által rendkívül igénybe vétetnek, a vasuti üzletszabályzat, valamint a nemzetközi egyezmény határozmányai és a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur Ö nagyméltóságának f. évi aug. 26-án kelt magas rendelete alapján 3 napi időleges szállítási póthatáridő fog fel számíttatni azon polgári teherárúknál, melyek f. évi szeptember hó 16. 17. és 18-án a párkányána-marcheggi, a pozsony-kutti-, a kutti-nagyszombat-szeredi, a pozsony-ujváros-lipótvári és a galánta-zsolnai vonalak állomásain feladatnak, ezen vonalak állomásokra rendelték, avagy ezen vonalakat átmenetileg érintik.

A kereskedelmi és iparkamara.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: Ifjabb Mórincz Pál.

Gerard tábornok végig nézte ezt a kis csetepatét, aztan a tisztjeivel ellovagolt előttünk, nézven, hogy milyen arcot vágunk a játékhöz.

Napégette, kerek arczu, negyvenöt év körüli férfi volt, széles volt az alsó arca, de hegyes az álla, a feje meg kövér. Sok hasonlatos parasztot láthat az ember, de az ilyen parasztok nem a legutolsóak.

Szóra sem érdemesített minket, csak ellovagolt előttünk a tisztjeivel a csapatunk jobb szárnyára. Lábhoz vettük a fegyvert. Szerteszét vágattak a parancsörtsztek. Egyébként senki sem mozdult. De hire terjedt, hogy Grouchy tábornagy a fővezér és hogy a császár — valami négy órányi távollóságban — maga támadta meg az angolokat a brüsszeli országuton.

Minket egész elkedvetlenített ez a hír és így beszélgettünk magunk között:

— Nem is csoda, hogy tetlenül vesztegelünk itt, mert hisz a császár nincs velünk ellenkezőleg már rég csatát kezdtünk volna, a poroszok nem szedhették volna ennyire össze magokat.

No de három óra múltán, úgy dőláj felé felharsant a sok ezerszeres kiáltás: „Éljen a császár!”, Napoleon hozzánk érkezett és egész hadvonalunkon végig zengett ez a kiáltás. Egyszerre mindent helyeseltünk és kitűnően tudtuk, hogy Grouchy tábornok is a császár cezája szerint jart el.

(Folyt köv.)

Tisztelettel értesitem

a n. é. közönséget, hogy Piacz-u. 38 sz. a. fennálló térfi szabó és ruhatisztító műhelyemet Batthányi-u. 15 sz. a. lakásomra helyeztem át. A midőn ezt a t. közönség szíves tudomására hozni szerencsém van, megköszönöm az eddigi szives pártfogást amelyben részesíteni a jövőben is méltóztassék. Tisztelettel Hubay György férjiszabó és ruha tisztító Batthányi u. 15.

Ermelléki asztali bor

— H. K. Szentimrei, 1901 évi termés — hordószámra eladó Arany János-u. 3 sz.

261—1902. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A derecskei kir. jbiróságnak V. 79/4—1902 sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Dr. Reich József ügyvéd bpesti lakos részére Szücs Ödön h. pályii lakostól 3600 kor. tőke, ennek 1895. é. szept. 15-től számítandó 6% kamatai és eddig összesen 242 k. 30 fl. perköltség erejéig 1902. é. jul. hó 30-án biróilag le és felülfoglalt és 2330 koronára becsült szobabutorok stb. ingóságok 1902 évi szept. 11-én d. u. 3 órakor kezdetét veendő és H.-Pályiban alperes lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Derecskén, 1902. é. aug. 21-én.

Oláh Géza bir. kiküldött.

265—1902 v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A derecskei kir. jbiróságnak V. 352/4—1900. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Áron Manó és társa debreczeni czég részére Krausz Herman és neje h.-pályii lakosoktól 63 k. 36 fl. tőke, ennek 1899 évi jun. hó 5-től számítandó 6% kamatai és eddig összesen 55 kor. 01 fl. perköltség erejéig 1900 é. okt. 4-én biróilag le és felülfoglalt és 600 koronára becsült szódagyára és 400 üveg-ből álló ingóságok 1902 é. szept. hó 15-én d. u. 3 órakor kezdetét veendő és H.-Pályiban alperesek lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Derecskén, 1902. é. aug. 26-án.

Oláh Géza bir. kiküldött.

577—1902. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 890/2—1902. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Schwarcz Ármin debr. lakos részére Szabó József debreczeni lakostól 24 kor. 44 fl. perköltség erejéig 1902 évi ápril hó 4-én biróilag felülfoglalt és 1240 koronára becsült házibutorok, üveges batár, szán és egyéb tárgyakból álló ingóságok 1902 évi szept. hó 12-én d. e. 11 órakor kezdetét veendő és alperes lakásán csapó-u. 47 sz. háznál megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1902. aug. 26-án.

Török Péter bir. kiküldött.

334.

Az István gőzmalom társulat GYÁRTMÁNYAINAK ÁRJEJYZÉKE

Az 1887. ápr. 18-án Bpsten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított s 1887. jun. 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénz fizetés mellett. Zsákkal együtt. Kor. érték.

A. Asztali dara nagyszemű	100 kiló	27.20
B. " aprószemű		26.20
O. Királyliszt		26.20
1. Lángliszt kivonat		25.40
2. Elsőrendű zsemleliszt		24.60
3. Zsemleliszt		23.60
4. Első. kenyérl.		23.20
5. Közép kenyérliszt		22.60
6. Kenyér.		21.60
7. Barna kenyérl.		19.60
7 1/2 " " II.		16.20
8. Takarmányl.		11.40
11. Finom korpa zsákkal		8.60
11. " " zsák nélkül		8.20
12. Durva korpa zsákkal		8.80
12. " " zsák nélkül		8.40
12. Csirkebuza zsák nélkül		7.—
A zsákok súlytartalma, tejsúlytiszta súlynak véve.		
A. B. 0—6 számig	85 kiló	
7. és 8. sz.	70 kiló	
11. 12.	50 kiló	

Debreczen, 1902. szept. 10.

7549—1902.

Árverési hirdetmény kivonat.

A debreczeni kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pap István végrehajtatonak Reszeg Károlyné ellen folytatott végrehajtási ügyében a debr. kir. tvszék a derecskei kir. jbiróság területén levő a II.-Bagosi 925 sz. tjkvben A + 4362/a. hrsza. felvett szőlőre 144. koronában. A h.-bagosi 1181 sz. tjkvben A I. 1599/b. 2808/a. 3984/b. 3799/a. 2457/b. hrsza. felvett ingatlanokra 777 koronában.

A H.-Bagosi 1181 sz. tjkvben A + 3597/b. hrsza. felvett szőlőre 64 kor.-ban. A h.-bagosi 576 sz. tjkvben A + 45 hrsza. felvett 221 sorsz. házastelekre egészben 800 kor.-ban.

A h.-bagosi 576 sz. tjkvben A + 1487 1248. 2001 hrsza. felvett ingatlanokból Reszeg Károlyné Szegény Márhát illető részre 322 kor. 50 fl.-ben megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül az 1902. é. szept. hó 29-ik napjának d. e. 9 óráját H.-Bagos község házához kitűzte.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kített ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alul is elfog adadni. Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni, avagy az 1881 LX. tc. 170 § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt a kiküldöttnek átadni. — Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tvszék mint tkvi hatóságnál és H. Bagos előjáróságánál tekinthetők meg.

A kir. tvszék mint tkvi hatóság Debreczen 1902 jun. 13-án.

Hegedüs kir. tvszéki bíró.

Országos vásár Margittán (Biharmegye.)

Baromvásár szept. 17—18.
Kirákodó vásár szept. 19-én.

Szoták Károly

(3—2.)

vásárberlő.

8424—1902.

Árverési hirdetmény kivonat.

A debr. kir. tvszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Gasparik Antal debr. lakos végrehajtatonak Tonka György debreczeni lakos elleni végrehajtási ügyében a debr. kir. tvszék a debr. kir. jbiróság területén levő a debreczem 8370 sz. tjkvben A + 1 sor 3670/a—15 hrsza. alatt foglalt ingatlanra és pedig a C. 5 alatt a m. kir. államvasutak javára a feljegyzett szolgálmi jogépségben hagyásával 1442 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül 1902 okt. 6 ik napjának d. u. 3 órája e kir. tvszék árverési termében kitűzetett.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kített ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alul is elfog adadni.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban letenni avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tvszék, mint tkvi hatóságnál és Debreczen város rendőrségénél tekinthetők meg.

Kelt a debr. kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1902. jul. hó 4. napján.

Hegedüs kir. tvszéki bíró.

4136—1902 k.

Községi végrehajtó.

Egy, az adóvégrehajtási ügyekben jártas, irodai teendőkre is alkalmazható, józan életű ifju ember havonkénti egyenlő részletekben fizetendő 680 kor. évi fizetés mellett

községi végrehajtóul

azonnal felvétetik.

Balmazújváros, 1902. szept. 9.

Kaszás József
főjegyző.

Györfi István
főbíró.

Kossuth Lajos

születésének 100-dik évfordulója alkalmából e rajz szerint emlékképet készítették s az országos bizottság által elfogadtattott.

Ne legyen egyetlen magyar, kinek mellét ne ékesítse Kossuth Lajos kepe, mely izlése szép és tartós kiállítása mellett oly olcsó, hogy mindenki megszerezheti, kapható:

Bartha Kálmán

főtéri üzletében, ára 24 fillér (12 kr.)

Ismét eladóknak kedvezmény.

Mihalovits István gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debreczenben.

MOLLITERGIN

Arccs és kézbőr finomító s szépítő szer.

A „Mollitergin” teljesen ártalmatlan alkatrészekből álló [tehát sem higanyt, sem ólmot, sem egyéb fémeket nem tartalmazó] oly bőrfinomító s szépítő szer, mely nem zsíros s míg ártalmatlanságra nézve teljesen megegyezik a krémé celeste, vaselin, glicerinnel, addig hatás tekintetében jóval felülmúlja azokat.

Hatása rögtön! Az arccs s kézbőrt puhává, fehérré s üdévé teszi. Bárnikor, tehát nappal is használható. Nem rontja az arccsbőrt, mint a fémeket tartalmazó arccskenőcsök. Elmulasztja a szeplőt, májfoltot, pörsest, pattanást, mitesszereket s a könnyebb bőrbajokat. Kisimítja a ráncokkal teli arccsot.

Használati utasítás. Az arccsot s kezeket bármilyen szappannal [legjobb a mandola vagy kissé szagosított házi szappan] langyos vízben megmossuk, puha törülkövel szárazra töröljük s ekkor jól bekenjük Molliterginnel. A kenést mindaddig folytatjuk, míg a bőr a folyadékot be nem issza. Nappali használatkor a bekent arccsot s kezeket tiszta rizsporba mártott ruhával töröljük meg.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Készítő hely s főraktár Mihalovits I. gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debreczenben.

Tessan-Calcaop

Vastartalmu, tápláló erősítő és vérképző, kellemes ízű, könnyen emészthető. Kérdezősködjünk orvosainknál.

Kapható minden gyógyszerháza-ban. Főraktár Hajdumegyére Muraközy László gyógyszer-nél.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostáival szemben.